

**Česká školní inspekce
Pražský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIA-362/18-A

Název	Základní škola Praha-Lipence
Sídlo	Černošická 168, 155 31 Praha 5 - Lipence
E-mail	info@zslipence.cz
IČ	70108145
Identifikátor	600038335
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Jitka Krůtová
Zřizovatel	Městská část Praha - Lipence
Místo inspekční činnosti	Černošická 168, 155 31 Praha 5 - Lipence
Termín inspekční činnosti	13. 2. 2018 – 16. 2. 2018

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Právnícká osoba Základní škola Praha – Lipence (dále „škola“) poskytuje vzdělávání žákům 1. až 9. ročníku podle Školního vzdělávacího programu (dále „ŠVP“) pro základní vzdělávání s motivačním názvem *Neučíme se pro školu, ale pro život*, jehož součástí je i ŠVP školní družiny.

K 30. 9. 2017 se ve škole vzdělávalo 278 žáků v 15 třídách, z toho 190 žáků na prvním stupni. Nejvyšší povolený počet byl využit na 95 %. Zájmové vzdělávání bylo k 31. 10. 2017 poskytováno ve 4 odděleních školní družiny 107 účastníkům. Výchovně vzdělávací proces k termínu inspekční činnosti zajišťovalo 33 pedagogických pracovníků (z toho 23 učitelů, 7 asistentů pedagoga a 4 vychovatelky, přičemž někteří pedagogičtí pracovníci vykonávali současně dvě funkce).

Škola se nachází v klidné okrajové části Prahy. V rámci regionu se jedná o menší školu rodinného typu.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Od posledního inspekčního hodnocení v roce 2011 škola prošla řadou změn. Výrazně se navýšil počet žáků, a tím i počet tříd. Došlo ke změně na pozici vedení školy a k částečné obměně a rozšíření pedagogického sboru.

Ředitelka školy (dále „ředitelka“) vytvořila dlouhodobou koncepci rozvoje školy, která vychází z aktuálních podmínek a potřeb školy. Stanovené priority rozpracované a aktualizované v ročních plánech se jí daří postupně naplňovat, příkladem je efektivní spolupráce školy se zákonnými zástupci, rozšíření poradenského systému, inovace ŠVP, prezentace školy na veřejnosti.

Vytvořená organizační struktura zajišťuje plynulý chod školy. Ředitelka uplatňuje funkční styl řízení, který se opírá o systém jasných pravidel a vymezených kompetencí. Využívá výhody malé školy a vytváří prostředí, ve kterém probíhá otevřená komunikace. Vedle pravidelných porad pedagogové řeší běžné problémy výchovně vzdělávacího procesu na neformální úrovni při každodenním kontaktu. Možnost konstruktivního dialogu mezi všemi účastníky vzdělávání včetně zákonných zástupců se promítá do příznivého pracovního klimatu školy.

Nastavené kontrolní mechanismy umožňují objektivní hodnocení úrovně vzdělávání a práce pedagogických pracovníků, avšak nejsou vždy důsledně využívány. Ze zjištění inspekčního týmu vyplývá, že frekvence hospitační činnosti je nízká a neumožňuje tak systematické monitorování průběhu vzdělávání a následné ověřování posunu kvality výuky jednotlivých učitelů. Menší účinnost řízení pedagogického procesu a nedostatečné cílené metodické vedení některých začínajících i zkušenějších pedagogů se odráží v rozdílné úrovni vyučovacích hodin (viz průběh vzdělávání).

Personální podmínky umožňují naplňování ŠVP. Po obměně a rozšíření pedagogického sboru ve škole působí 51 % pedagogů méně než 3 roky, což klade zvýšené nároky na řídicí procesy v oblasti rozvoje personálních podmínek. Požadované předpoklady odborné kvalifikace nesplňuje 21 % pedagogů (6 učitelů a 1 asistentka pedagoga). Všichni si požadované vzdělání doplňují odpovídajícím studiem. Ředitelka doložila, že nemohla zajistit vzdělávání vyučujícími s odbornou kvalifikací, a že za tyto pedagogy hledá kvalifikovanou náhradu. Začínajícím a nově přichozícím pedagogům poskytuje podporu odborný garant a uvádějící učitel, k rozvoji pedagogických dovedností přispívají rovněž vzájemné konzultace a hospitace.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků napomáhá růstu většiny vyučujících. Vzdělávací akce vycházejí z potřeb školy (např. problematika vedení třídnických hodin, inkluzivní vzdělávání, komunikace ve škole) a podporují zvyšování odbornosti pedagogů. Ředitelka klade důraz i na vlastní profesní rozvoj a zapojuje se do akcí, které korespondují s prioritami školy.

Vedení školy pravidelně vyhodnocuje stav materiálně technických podmínek a dle finančních možností je průběžně modernizuje. Malé prostory historického objektu školní budovy jsou však omezujícím prvkem pro zlepšování podmínek vzdělávání. V hodnoceném období sice školní budova prošla mnoha stavebními úpravami, avšak v důsledku narůstajícího počtu žáků je prostorové zázemí školy i nadále stísněné. Ve škole se nachází pouze 14 kmenových učeben, počítačová učebna a keramická dílna. Učebny a chodby jsou vybaveny řadou didaktických prvků a pomůcek, které podporují motivaci žáků k učení. Prezentační technika nainstalovaná v některých kmenových učebnách přispívá k vyšší názornosti výuky. Pro tělovýchovné i volnočasové aktivity škola využívá víceúčelovou sportovní halu. Školní stravování je zajištěno ve školní jídelně měnící se každou druhou středu v *Knihárnu* (kavárnu a knihovnu v jednom), ve které se setkávají žáci, pedagogové a občané lipeneckého regionu.

Vícezdrojové financování (dotace ze státního rozpočtu a od zřizovatele, vlastní příjmy z doplňkové činnosti, prostředky z rozvojových programů MŠMT, sponzorské dary) vytváří příznivé podmínky pro naplňování ŠVP.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Společným znakem vzdělávání na obou stupních je pozitivní pracovní atmosféra založená na vzájemném respektu a dodržování předem dohodnutých pravidel. Převážná část sledovaných hodin se vyznačovala promyšleným výběrem vzdělávacích strategií, které zohledňovaly věk a schopnosti žáků. Učitelé zpravidla dbali na srozumitelné seznámení s cílem hodiny a úvodní i průběžnou motivaci. Při výuce využívali mezipředmětové vztahy a vlastní zkušenosti žáků. Frontální výuku vhodně kombinovali s metodicky dobře vedeným řízeným rozhovorem, samostatnou prací či prací ve dvojicích. Účelným zařazením konstruktivistického učení (matematika) příkladným způsobem podpořili schopnost žáků objevovat nové poznatky a souvislosti mezi nimi, formulovat vlastní závěry a aplikovat dosavadní znalosti při řešení problémových úloh. Vyučující kladli důraz na procvičování a upevňování učiva, promyšleně a citlivě pracovali s chybou. Názornost výuky podpořili vhodným výběrem didaktických pomůcek, v menší míře pak využitím didaktické techniky. Učitelé respektovali individuální možnosti žáků, v případě obtíží jim nabízeli účinnou podporu, povzbuzovali je a respektovali jejich individuální tempo. Obsahovou diferenciaci učiva, která by zvýšila účinnost vzdělávání pro žáky s rozdílnými studijními předpoklady, však dostatečně nevyužili. Asistenti pedagoga efektivně koordinovali svou činnost s učiteli, poskytovali individuální podporu ve výuce nejen konkrétnímu žákovi s potřebou podpůrných opatření, ale i dopomoc ostatním žákům třídy. Žáci ve sledované výuce zpravidla prokazovali odpovídající úroveň vědomostí a dovedností i dobře zvládnuté pracovní a hygienické návyky.

V části sledované výuky (zejména učitelů s kratší pedagogickou praxí) se vyskytovaly nedostatky. Kvalitu vzdělávání snižovala nesprávná organizace výuky, nejasné formulování cíle se špatně ověřitelným naplněním, transmisivní výuka založená na činnostech učitele způsobující nižší míru aktivizace žáků, nedůslednost pedagogů při upevňování pracovních a hygienických návyků žáků, nedostatečné využívání relaxačních a pohybových chviliek k udržení aktivity všech žáků.

Nedostatkem větší části sledovaných hodin byla absence shrnutí učiva v závěru vyučovací hodiny, a tedy i scházející zpětná vazba o splnění stanoveného vzdělávacího cíle. Jen ojediněle měli žáci příležitost k sebehodnocení a vzájemnému hodnocení, které podpořilo jejich schopnost sebereflexe. V některých případech se projevila i nižší míra jazykové kultury vyučujících a žáků (používání nespisovného jazyka).

Zájmové vzdělávání ve školní družině vhodně organizuje účastníkům odpočinek a relaxaci po dopoledním vyučování v základní škole a zároveň jim poskytuje dostatek prostoru pro uplatnění jejich zájmů.

Na vzdělávací obsahy jednotlivých předmětů navazují četné školní a mimoškolní aktivity (projekty, besedy, exkurze, kurzy), které přispívají k všestrannému rozvoji osobnosti žáků. Škola vytváří vhodné podmínky pro rozvoj čtenářské gramotnosti (projekty *Knihárna, Noc s Andersenem, Klub mladých čtenářů*, čtenářské koutky ve třídách i na chodbách, školní časopis).

Hodnocení výsledků vzdělávání

Vedení školy sleduje a vyhodnocuje individuální a skupinové výsledky žáků jak z hlediska naplňování vzdělávacího programu, tak z hlediska pokroku jednotlivého žáka. Úzká spolupráce se zákonnými zástupci a individuální přístup k žákům umožňují předcházet případným výkyvům či nedostatečným výsledkům a přijímat opatření ke zlepšení. Škole se osvědčily *schůzky v trojlístku* (třídní učitel – žák – rodič), které upevňují vzájemnou komunikaci rodiny a školy a vedou žáky k sebehodnocení a schopnosti prezentovat svou práci.

Ke zjišťování individuálních výsledků vzdělávání škola využívá běžné interní nástroje, k posouzení úrovně naplňování ŠVP a porovnání výsledků paralelních tříd jsou zadávány čtvrtletní a pololetní práce v českém jazyce a matematice. Dosahované výsledky pedagogové analyzují a přijímají opatření ke zlepšení efektivity vzdělávání (např. procvičování problémových jevů). Výsledky za jednotlivá klasifikační období projednávají pedagogické rady. Škola organizuje pro žáky devátého ročníku závěrečné zkoušky z matematiky, českého a anglického jazyka spojené s obhajobou absolventské práce, které slouží k vyhodnocení míry získaných vědomostí a dovedností. Objektívni zpětnou vazbu o kvalitě poskytovaného vzdělávání a o využívání studijního potenciálu žáků získává vedení školy prostřednictvím dlouhodobého externího testování.

Celkové výsledky vzdělávání jsou stabilní a dosahují dobré úrovně. Z jejich analýzy za poslední tři roky vyplývá, že větší část žáků prospívá s vyznamenáním, neprospívají pouze jednotlivci. O důsledném přístupu třídních učitelů a správně nastavených pravidlech omlouvání absence svědčí nízké počty zameškaných hodin na žáka a nízká míra neomluvené absence (pouze jednotlivci).

Systematicky nastavený adaptační proces žáků prvních ročníků (projekt *Škola nanečisto*, zábavné odpoledne *Startujeme nový školní rok*) napomáhá k zvládnutí nároků školní docházky. K úspěšné adaptaci přispívá i motivační hodnocení žáků prvních tříd a individuální přístup pedagogů. K bezproblémové adaptaci žáků při přechodu z prvního na druhý stupeň napomáhá vzájemná spolupráce učitelů prvního a druhého stupně a průběžné seznamování učitelů druhého stupně s kolektivy pátých tříd.

Komplexní a systematická práce školního poradenského pracoviště vytváří příznivé podmínky pro práci se žáky s potřebou podpůrných opatření, odlišným mateřským jazykem, pro prevenci školní neúspěšnosti a podporu talentovaných žáků. Přijetím školní psycholožky a speciální pedagožky v letošním školním roce se rozšířilo spektrum poskytovaných služeb (reedukace, depistáž) a zvýšila se účinnost podpory poskytované žákům, pedagogům i zákonným zástupcům. Vytvořený systém péče o žáky s potřebou podpůrných opatření zahrnuje včasnou informovanost pedagogů, pravidelnou spolupráci se zákonnými zástupci, důsledně vyhodnocované a upravované plány pedagogické podpory a individuální vzdělávací plány. Náslechy psycholožky a speciální pedagožky ve třídách

umožňují včasné podchycení možných problémů i efektivnější metodické vedení asistentů pedagoga.

Kariérové poradenství je poskytováno na velmi dobré úrovni. Testy profesní orientace, zážitkové kurzy a exkurze do středních škol, návštěvy veletrhu Schola Pragensis či konzultace rodičů s výchovným poradcem umožňují žákům 9. ročníku optimálně zvolit sekundární vzdělávání.

Škola věnuje dostatečnou pozornost zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků. Zdařile uskutečňovaná koncepce komunitní školy a její rodinný charakter přispívají k eliminaci rizikového chování žáků (např. akce *Kolobžžení aneb Trhni si nohou!*, zapojení rodičů do kulturních a společenských akcí). Škola účinně využívá třídnické hodiny k posilování vzájemných vztahů důvěry mezi učiteli a žáky a k včasné identifikaci případných problémů. K odhalení vztahových problémů napomáhá ve spolupráci se školní psychologkou i občasné zařazované sociometrické šetření v některých třídách. Nastavené preventivní mechanismy jsou funkční a umožňují včas specifikovat nežádoucí projevy nevhodného chování. Problematika prevence sociálně patologických jevů účelně doplňuje vzdělávací obsah některých předmětů. Ve spolupráci s externími subjekty (např. Život bez závislosti) jsou žáci cíleně zapojováni do vybraných aktivit a tematicky zaměřených besed. Důležitou úlohu v předcházení negativním jevům představuje pestrá nabídka mimoškolních aktivit a kroužků.

Výsledky a průběh vzdělávacího procesu pozitivně ovlivňují dlouhodobé partnerské vztahy. Stěžejními partnery jsou zákonní zástupci žáků, kteří jsou do života školy zapojeni díky širokému okruhu akcí. Rodiče podporují činnost školy i finančně, a to zejména prostřednictvím *Školního Klubu Rodičů a Přátel Lipence*. Včasná informovanost (jedna z priorit vedení školy) zákonných zástupců žáků je zajištěna prostřednictvím žákovských knížek, třídních schůzek, písemným stykem a elektronickou cestou na webových stránkách školy a facebooku. Ředitelka vytváří dostatečný prostor pro iniciativu žáků a podporuje jejich sounáležitost se školou prezentací školy na veřejnosti. Na standardní úrovni probíhá spolupráce se zřizovatelem školy a školskou radou. Spolupráce s dalšími subjekty je efektivně využívána při realizaci ŠVP, primární prevence a k podpoře mimoškolní činnosti.

Závěry

Hodnocení vývoje

- Od posledního inspekčního hodnocení došlo k výměně ve vedení školy i k obměně a rozšíření pedagogického sboru. Výrazně se navýšil počet žáků a tříd. Ve sledovaném období došlo k rozšíření poradenského týmu a ke zkvalitnění poskytovaných poradenských služeb. Byl inovován ŠVP, škola se výrazněji prezentuje na veřejnosti. Přestože vedení školy kontinuálně zlepšuje materiálně technické podmínky pro výuku, prostorové zázemí školy je i nadále stísněné.

Silné stránky

- otevřená a partnerská spolupráce se zákonnými zástupci žáků,

- prezentace školy na veřejnosti a organizování rozmanitých volnočasových aktivit, při kterých se mohou setkávat žáci, rodiče, učitelé i široká veřejnost,
- systematické vyhodnocování výsledků vzdělávání žáků,
- důslednost vyučujících při vyžadování dodržování dohodnutých pravidel žáky projevující se ve slušném vystupování žáků,
- cílená podpora rozvoje čtenářské gramotnosti prostřednictvím školních i mimoškolních aktivit.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- stávající prostorové podmínky limitující další rozvoj školy,
- nízká frekvence hospitační činnosti vedení školy,
- vyšší počet nekvalifikovaných pedagogických pracovníků,
- nižší míra aktivizace žáků a jejich zapojení do výchovně vzdělávacího procesu v některých vyučovacích hodinách.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- zvýšit míru kvalifikovanosti pedagogického sboru,
- realizovat ve spolupráci se zřizovatelem projekt výstavby pavilonu s možností získání nových kmenových i odborných učeben,
- poskytovat efektivní metodickou podporu pedagogům a tím přispívat k rozvoji jejich pedagogických dovedností,
- využívat více motivační a zpětnovazební nástroje, zařazovat vzájemné hodnocení a sebehodnocení žáků,
- pracovat efektivně se závěry vyučovacích hodin, důsledně ověřovat splnění stanoveného vzdělávacího cíle,
- dbát na používání spisovného jazyka vyučujícími i žáky.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina právnické osoby Základní škola, Praha – Lipence vydaná usnesením Zastupitelstva městské části Praha - Lipence ze dne 18. 6. 2012 včetně dodatků
2. Jmenování do funkce ředitelky školy „Základní škola, Praha – Lipence, Černošická 168“ ze dne 31. 5. 2012
3. ŠVP pro základní vzdělávání s motivačním názvem *Neučíme se pro školu, ale pro život*, platnost od 1. 9. 2017
4. Školní řád, účinnost od 1. 9. 2017
5. Klasifikační řád, účinnost od 1. 9. 2017
6. Vnitřní řád školní družiny, platnost od 1. 9. 2017

7. Záznamy z pedagogických rad vedené od školního roku 2016/2017 k termínu inspekční činnosti
8. Třídní knihy vedené ve školním roce 2016/2017 a 2017/2018 k termínu inspekční činnosti
9. Personální dokumentace pedagogických pracovníků vedená k termínu inspekční činnosti
10. Kniha úrazů vedená k termínu inspekční činnosti
11. Portfolio výchovného poradenství vedené k termínu inspekční činnosti
12. Minimální preventivní program, školní rok 2017/2018
13. Finanční vypořádání dotací MŠMT v roce 2016
14. Výkaz zisku a ztráty za 12/2016
15. Rozbor nákladů za 12/2016
16. Přehled hospodaření za rok 2016

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pražský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.a@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Hana Šinská, školní inspektorka

Mgr. Hana Šinská v. r.

PhDr. Lukáš Lebduška, školní inspektor

PhDr. Lukáš Lebduška v. r.

Mgr. Vladimíra Melicharová, školní inspektorka

Mgr. Vladimíra Melicharová v. r.

Mgr. Jiří Mikoláš, školní inspektor

Mgr. Jiří Mikoláš v. r.

Mgr. Kateřina Poláková, školní inspektorka

Mgr. Kateřina Poláková v. r.

Bc. Šárka Snížková, kontrolní pracovnice

Bc. Šárka Snížková v. r.

V Praze 28. 2. 2018

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Jitka Krůtová, ředitelka školy

Mgr. Jitka Krůtová v. r.

V Praze 8. 3. 2018